

Seminariet begyndte i Buchwalds Privatlejlighed

Buchwald var lige fra Begyndelsen klar i

Allerede i 1878 (Salmonsens Konversationsleksikon angiver ganske vist 1880) var Buchwald begyndt paa et Kursus, der skulde uddanne Kvinder til Almueskolelærerinder, som det dengang hed. Hans Kongstanke var nemlig, at Kvinderne burde have deres egne Seminarier, for herigenem kunde de kvindelige Egenskaber, som netop Buchwald i høj Grad forstod og respekterede, feral komme til deres fulde Udfoldelse og sande Vækst.

Medstifter af Seminariet var Fængselspræsten cand. theol. og Jacob Hansen Andresen der underviste i Religion og Modersmaalet. Han forlod imidlertid snart Hareem dybt skuffet over, at hans gode Hjerte og kærlige Hensigter ikke gav de Resultater, han havde haabet, blandt Horsens Straffeanstalts Fanger.

Kvindeseminariet i Horsens — et Navn, der første Gang anvendtes her, skønt N. Zahles Kursus til

Lærerindeeksamen allerede var begyndt I 1873 — begyndte saare beskedent, nemlig i Buchwalds Privatlejlighed i Smedegade 91, 1. S. (Generalsgaarden) — — med Opgang I Gaarden! Seminariet, hvis Lærere var Buchwalds Kolleger fra Latinskolen, dels Lærere fra de kommunale Skoler, bestod af et to eet-aarige Masser, og medens Eksamenens skriftlige Del afholdtes paa Seminariet, fandt den mundtlige Del, der varede en *Uge*, Sted i København.

Det gik imidlertid smaat i de første Aar, og flare Gange var Kursus'et ved at standse, men støttet at sin udmærkede Hustru, Swine B u c h w a l d, født Jensen, holdt Buchwald dog sit Seminarie i Gang til 1894, da en ny Seminarielov gav til Oprettelse af private dimitterende Seminarier. Og Horsens Kvindeseminarium fik nu Statsstøtte.

Seminariet faar **egen Bygning i Ryesgade**

Og den 14. September 1896 kunde Grundstenen nedlægges til Horsens Kvindeseminariums egen. Bygning, der fik Plads i Ryesgade, hvis Gadenavn man — hvad der er meget sjældent for Horsens Vedkommende — iøvrigt er i Stand til at udpege Faderen til. Det var nemlig afdøde Restauratør P. Petersen, Vastergade 38, som i 1800 ansøgte Byraadet om Tilladelse til, at den Gade, der blev anlagt mellem Vestergade og Tugthusvej, blev kaldt Ryesgade. Petersens Enke lever endnu. Det er Enkefru Marie K. Petersen,

i "Kronborg".

Ved Grundstensnedlæggelsen **take** Pastor Th. B. Jesper sen, der var Sognepræst i Horsens fra 1892 til 1901, og Forstander Buchwald. Bygningen var tegnet af den ansete Ar-

J o n n e Louise Mohr, der var Seminariets sidste Forstander

kitekt Estrup og Arbejdet udførtes af Murermester Ernst Jensen og Tømrermester Andreas Jensen 1897 kunde Seminarist, hvortil var knyttet en Øvelsesskole, tages I Brug.

Horsens Kvindeseminarium var dermed kommet ind under normale og rolige Forhold og fortsatte under Buchwalds og hans Hustrus Ledelse til 1915.

Første og eneste Venstrekvinde I Horsens Byraad

Hvor fremtrædende en Plads, den dygtige Fru Sørine Buchwald indtog i Horsens, ses bl. a. af, at hun i 1909, da Kvinderne første Gang fik Sæde i Horsens Byraad, blev valgt of Venstre, den første og eneste Kvinde, Venstre nogensinde har haft i Byens Raad.

Valget 1909 var iøvrigt et helt Kvindevalg, idet **4 af** Byraadets 19 Medlemmer var Kvinder, nemlig Fruerne J. Winde, Marie Bendsen, Sørine Jensen, der kun sad et Aar i Raadet, samt Fru Buchwald. Saa dem, der i Dag formedelst Byraadets 4 vise Madre taler om et Kvindebyraad, er altsaa paa Vildspor!

Seminariets

1915 afgav Forstander Buchwald 'Ledelsen til Frk. Johanne L. Mohr, hvis dygtige og kultiverede

Krigens vanskelige Aar, saagen til Seminarierne Landet over var ikke **sea** star som ønskelig. Flare Seminarier maatte nedlægges. *Ogsaa* Horsens og den 30. September 1910 approberede Indenrigsministeriet Horsens Kommunues Køb af Seminariebygningen, der allerede ved Sommerferien Slutning i August 1918 var taget i Brug som Skolebygning, nemlig som Filial af Borgerskolen i

Tordenskjoldsgade.

Forholdene var imidlertid alt andet end gunstige derude, idet Skolebygningens 1. Etage var i'drettet til Husvildeafdeling, der allerede am

i 1922 vedtog man if. Skoledirektør J. Jensen udmærkede

i Horsens« at ombygge og udl Seminariebygningen. *Og* den 30. April 1923 holdt Realskolens **sit Indtog** her, men da lignede det hale en Slagmark Morgnen efter Slaget. Og Skoledirektøren tiltøjer: "De Forhold, der bodes Filialen, da den 1. Maj 1923 be-

g

gyndte sin Virksomhed i Ryesgade kan derfor betegnes som de meat

i budt nogen Skole i den nyere Tid." Forst after Sommerferien var alt I Orden.<< Naar Skoledirektøren engang skal till at shrive

i

,Eckert revideres!

Fra Horsens rykkede Frk. Mohr til Ribe Sbatsseminarium, der oprindelig havde været Fællesseminarium, men nu. blev Kvindeseminarium, og her vikedede hun i 12 Aar. Hun døde i Marts i Fjor. Med fra Horsens tog **Frk. Mohr** bl. a. den unge Ebba Jensen, Datter af Horsens Folkeblads afdøde Maskinmester I. C. Jensen. Allerede mens Frk. Jensen gik i Seminariets 3. *Klasse* var hun blevet tilbudt Stilligen som Lærerinde ved Seminariet. **Og** hun overtog den og kan altsaa jubilere sammen med Ribe Statsseminarium, hvis 25 Aarsdag falder den 2. September.

Blandt de Seminarieelever, der tog need ti¹ Ribe, og der tog Eksamen 1919 var følgende, der nu virker ved Horsens kommunale Skolevæsen : Fru Valborg B e c h, Frk. Anne Clausen, Frk. Elisabeth Olsen og Frk. Ellen Jensen. Ved vort Skolevæsen er ansat 17 Lærerinder, der er dimitteret Ira Horsens Kvindeseminarium, blandt dem er Fru V. **We** rmut h, der var nær tilknyttet Forstanderparret Buchwalds, idet det var hendes Onkel og Tante. Buchwald — Navnet er stadig repræsenteret blandt fremtrædende danske Embedsmænd. Og af i **wa** l d, Aalborg, Ingeniør cand, polyt. Chr. B u c h w a l d, Holte, **og C. W. Bu** chw al d, der opholder ***sig i*** Ame-

g

g

rika. En datter, Overretssagfører Emilie B u c h w a l d, der var en fremtrædende Skikkelse indenfor Dansk Kvindesamfund, døde i 1938 og ligger begravet i Familiegravstedet ✠ Kirkegaard. O^verlærer ^{og Seminarieforstander} Buchwald var en af de

i Han hadede al Unatur og aandelig Usandhed, og hans Livsgerning her i Horsens burde sættes et Minde, der lever, ogsaa after at hans sidste Elev har forladt Horsens Skolevæsen!

Carl Th. Jorgensen.